

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18892
Tarih : 14.07.2026

46618

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Çanakkale'nin Biga ilçesine bağlı Karabiga beldesinde bulunan ve Cengiz Holding'e ait Cenal Termik Santrali için "kapasite artışı" başlığı altında yeni bir ÇED süreci başlatılmıştır. Mevcut durumda 1320 MW kurulu güce sahip olan santrale, 1050 MW gücünde yeni bir ünite eklenerek toplam kapasitenin 2370 MW'a çıkarılması planlanmaktadır.

İklim ve çevre alanında faaliyet gösteren 15 sivil toplum kuruluşunun ortak açıklamasında da vurgulandığı üzere, projenin teknik detaylarında ayrı bir kazan ve ayrı bir baca inşası öngörülmesi, bunun bir "kapasite artışı" değil fiilen yeni bir ithal kömürlü termik santral anlamına geldiğini göstermektedir. Mevcut santral halihazırda yılda 10 milyon ton karbondioksit eşdeğeri sera gazı salınımına neden olmakta ve kömür ihtiyacının tamamı ithalat yoluyla; Rusya, Kolombiya, Güney Afrika veya Endonezya gibi ülkelerden karşılanmaktadır.

Bu proje, Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefi, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması stratejisi ve özellikle ülkemizin ev sahipliği yapacağı COP31 İklim Zirvesi öncesinde üstlenilen iklim liderliği iddiasıyla açık bir çelişki içindedir. Ayrıca Çanakkale bölgesinde halihazırda beş adet kömürlü termik santral daha faaliyet göstermekte olup, bu santrallerin 2005'ten bu yana en az 3.167 erken ölüme yol açtığı ve toplam ekonomik maliyetinin yaklaşık 7 milyar dolara ulaştığı tahmin edilmektedir. Buna rağmen başvuru dosyasında "kümülatif çevresel etki değerlendirmesi" ayrıntılı biçimde ortaya konulmamış, bu değerlendirme sonraki ÇED raporuna ertelenmiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Cenal Termik Santrali için başlatılan "kapasite artışı" başvurusunun, fiilen yeni bir kömürlü termik santral inşası anlamına geldiği yönündeki değerlendirmeler Bakanlığınızca dikkate alınmakta mıdır? Bu başvuru, mevcut mevzuat çerçevesinde neden "yeni tesis" olarak değil "kapasite artışı" olarak değerlendirilmektedir?

2. Bakanlığınız, projenin Çanakkale bölgesindeki mevcut beş termik santralle birlikte oluşturacağı kümülatif çevresel ve sağlık etkilerine ilişkin kapsamlı bir değerlendirmeyi ÇED süreci tamamlanmadan önce kamuoyuyla paylaşmayı planlamakta mıdır?
3. Söz konusu proje, Türkiye'nin COP31 Zirvesi'ne başkanlık edecek olması ve açıkladığı 2053 net sıfır emisyon hedefiyle nasıl bağdaştırılmaktadır?
4. Çanakkale ilindeki mevcut kömürlü termik santrallerin neden olduğu tahmini erken ölüm ve hastalık vakalarına ilişkin Bakanlığınızın elinde güncel veriler bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa, bu veriler kamuoyuyla ne zaman ve nasıl paylaşılacaktır?
5. Santralin hava kalitesi, emisyon ve atık yönetimi verilerinin kamuoyuyla düzenli ve şeffaf biçimde paylaşılmasına yönelik geçmişte tespit edilen eksiklikler giderilmiş midir? Giderilmemişse bu konuda alınması planlanan somut adımlar nelerdir?
6. İthal kömürle çalışan bir santral için proje dosyasında kullanılan "yerli ve milli enerji kaynağı" ifadesi Bakanlığınızca ne şekilde değerlendirilmektedir? Bu ifadenin kamuoyunu yanıltıcı olduğu yönündeki eleştiriler hakkında bir incelemeniz olacak mıdır?
7. Sivil toplum kuruluşlarının, projenin ÇED sürecinin sonlandırılması ve Afşin-Elbistan'daki proje ile birlikte iptal edilmesi yönündeki talepleri Bakanlığınızca değerlendirmeye alınacak mıdır?
8. Türkiye'nin fosil yakıt ithalat bağımlılığı ve kömüre yönelik devlet sübvansiyonlarının yıllık yaklaşık 133,7 milyar TL'ye ulaştığı göz önünde bulundurulduğunda, bu kaynakların yenilenebilir enerji yatırımlarına yönlendirilmesine ilişkin Bakanlığınızın bir planlaması bulunmakta mıdır?